

SUMMARIZED BY NOAM KIMHI
noam.kimhi@mail.huji.ac.il

CYBER LAW

YEAR 3 SEMESTER A

COURSE NO. 67398

2025-2026

סיכום הרצאות הקורס

מרצה: אבי טננבוים

תוכן עניינים

3	שבוע 1 .....
3	סוגיות משפטיות כליליות (ופרטיות) למחשבה .....
4	מושגים מרכזיים במשפט .....
4	תאגיד .....
5	המשפט המקובל/האנגלו-סקסי מול המשפט הקונטינטלי/אירופאי .....
6	המשפט בישראל .....
6	התמודדות עם חידושים .....
7	سطוס קוו .....
7	חקיקה בישראל .....
8	השפטת האינטרנט על המשפט .....
8	חודים באינטרנט .....
10	שבוע 2 .....
10	מסחר באינטרנט .....
11	סמכות השיפוט באינטרנט .....
12	הבעיות באינטרנט .....
14	שבוע 3 .....
14	סמכות פלילית .....
15	סמכות מקומית .....
16	מטפורות .....
16	זכות לפרטיות .....
18	שבוע 4 .....
18	חוק המחשבים – תשנ"ה (1995) .....
24	שבוע 5 .....
24	אכיפת חוק באינטרנט .....
25	חסימת אתרים .....
26	מכוניות אוטונומיות .....
29	רחפנים .....
29	בינה מלאכותית .....
30	שבוע 6 .....

30	גוגלציה לאלגוריתם בינה מלאכותית
31	קניין רוחני .....
33	תחומים נוספים בקניין הרוחני .....
34	שמות מתחם - TLD (top level domain)

סוגיות משפטיות כללות (ופרטיות) למחשבה

בפתחת השיעור העלינו מספר סוגיות משפטיות שמטרתן לבחון מי נושא באשמה המשפטית במקרים בהם יש מקום למחשבה ולעתים יותר מפתרון אחד. מבין הדוגמאות שעלן:

- ראובן ושמעון (שלא יודעים זה על זה) רוצחים לרוץ את לוי, ושומעים שלו יוצא למסע במדבר. ראובן שם לו רעל במימה בעוד ששמעון מחורר את המימיה. לוי יוצא למסע, הימים נגמרים והוא מת מצמא. את מי אפשר להעמיד לדין? מסתכלים על סיבת המוות של לוי – לאחר שמת מצמא ולא מהרעלה, מי שנושא באשמה הוא שמעון שחורר את המימיה.
- הימורים אסורים בישראל. האם ביטוח ביתי מפני שריפה הוא לא הימור? הרי אם ביתך ישרף – קיבל סכום כסף מcobד, ואם לא – לא קיבל כלום ואפסיד את דמי הpolloסה. אין זה אותו מקרה, לאחר שבביווט אני **מגן על מה ששיר ליל**, בעוד שבביווטים אני **מנסה להרוויח את מה שלא שייר ליל**.
- מחלון ביתו של נפתלי נשקף נספּ מרהיב עין. בעקבות סכוך עם שכנו זבולון מקיים זבולון בחצרו קיר, מול חלונו של נפתלי במטרה מוצחרת של זבולון "למרר לו את החיים". בית המשפט טוען זבולון כי זכותו לבנות ברכונו. האם מותר לזבולון לבנות את הקיר? **אין תשובה חד משמעית**, זה נקרא שימוש לרעה בדעתו. זו זכוותו של זבולון לבנות את הקיר, אבל הוא משתמש בה לצורך מטרת רעה.
- חברת פרסום עשתה חזה עם לולין מפורסם כי אין על חבל תלוי מעלה מפלי הניאגרה לצורך אקט פרטומי. למרבה הצער נפל הלולין באמצע הדרך וננהג במקום. האלמנה תבעה את הכספי מחברת הפרסום והחברה טענה כי הלולין לא מילא אחריו כל התתchieויות וכן אין צורך לשלם לו. זו בעיה מורכבת, ושני הצדדים צודקים כל אחד מסיבותו.

התפקידים מסוגיות משפטיות

במה שעשכנו בסוגיות משפטיות של בעיות שלעתים לא היה ניתן לצפות אותן – אילו היה אפשר לערבב חומר גנטי שלושה אנשים, מי ההורים? כיצד תחולט מכוניות אוטונומית למי לפגוע ובמי לא? האם מהנדסי תוכנה יקבעו זאת?

חוקים עם התייחסות לשירה לאינטרנט

במדינות בחו"ל יש חוקים עם התייחסות לשירה לאינטרנט, כמו למשל חוק בסין נגד שימושות באינטרנט. עלתה השאלה האם לראש עירייה גבעתיים מותר לחסום עוקב בטוויטר? האזרוח שנחנסם הולך בבית המשפט העליון וטען שחייב הטוויטר של ראש עירייה גבעתיים איינו נתון להחלטתו, כי זה החשבון שלו בראש העירייה – בית המשפט העליון קבע שעליו להסיר את החסימה (ראש העיר בתגובה – סגר את החשבון!).

מושגים מרכזיים במשפט

כדי שנוכל לשוחח על נושאים משפטיים, הגדרנו מספר מושגים בסיסיים במשפט:

סוגי משפט – משפט פרטי – מול שני פרטיים (ازרחים, חברות), משפט ציבורי: המדינה היא צד במשפט.

תאגיד – אישיות משפטית שאיננה בן אדם (חברה, שותפות, עירייה..).

משפט בינלאומי פרטי (קניטי למשל נכס מסוים בחו"ל), **בינלאומי פומבי** (בין מדינות או ארגונים בינלאומיים).

משפט חוקתי – נגד רשות מחוקקת. **משפט מנהלי** – המדינה תובעת.

קניין – רכוש, יש גם קניין רוחני.

סדר דין אזרחי – הוצאה שהוא אנחנו עובדים כדי לטעון (הליכים, כתוב תביעה, נHALIM ופרוצדורות).

דיני עבודה ודיני משפחה – נמצאים באמצע בין הפרט לממשלה, אלה חוקים שהמדינה התערבה בהם במידה רבה, ואין בהם בחירה (אינו נשוי, לא נשוי, הילד שלי, הילד לא שלי, העובד יעבד בשכר כזה או אחר, זכויות עובד ומעביד..)

תאגיד

תאגיד – ישות משפטית נפרדת. למה נוצר תאגיד? זה התחיל בחברה. למשל, 3 אנשים יוצרים עסק, העסוק עלול להפסיק והם לא רוצים לחת את האשמה על עצםם, ולכן הם יוצרים ישות משפטית נפרדת מהם. מי שיתבע אותם, יתבע את החברה. היה צורך בכך כי היה חייב שהנושא לא יהיה אישי.

שותפות – זה סוג של תאגיד, אבל בשותפות כל שותף אחראי על החובות של כל השותפים (יכול להיות רשומה או לא רשומה).

חברה בע"מ – לתאגיד יש מספר מסוים של אנשים שהם בעלי החברה, ויש לה רכוש (לכן בעברן מוגבל – מוגבל עד ערך המניות שלה). אם תובעים אותה זה ללא קשר למנהליה.

חברה פרטית וציבורית – חברת פרטית שיראל אדם פרטי, חברת ציבורית יצא להנפקה וגייסה כסף מהבורסה. על החברה ציבורית חלים חובות ולכן לבורסה כל 3 חודשים ולעומוד בתנאים, כי אנשים קונים ומוכרים את מנויות החברה ונדרשת שקיופות.

חברה לתועלת הציבור – דוגמה לכך היא תיאטרון ירושלים. לא מדובר בחברה בע"מ שמטරתה להרוויח כסף. כאן מדובר בחברה שמטרתה היא תרבות בירושלים. זה עדין חברה כי לחברה יש מנגנונים שנדרשים גם כאן (ביקורת, רואי חשבון, מנכ"ל...).

עמותה – ישות פשוטה יותר, קבוצה של אנשים או תאגידים שחויבו למטרה, בדרך כלל ציבורית. רשום ברשם העמותות.

הקדש – אדם יוצר הקדש למטרה מסוימת ובתנאי שהש��עתו תוקדש למטרה זו.

ישויות סטטוטוריות – תאגיד שפועל מכוח חוק בגין חברת חשמל (חוק חברת החשמל), עיריות (פקודת הערים). עדין מדובר בתאגיד ונitin לתבوعו אותן.

לצורך הקורס – בעיקר נתמקד בחברות ציבוריות ופרטיות. חברות בישראל נרשומות ברשם החברות, ובארה"ב בדר"כ Delaware. הסיבה לכך היא שבמדינה זו הכל נגיש בנושא החוק שנוגע לחברות (באירופה אגב, רשותים חברות באירלנד כי המיסוי שם עמוק וכן שם נרשומים הרווחים).

המשפט המקביל/האנגל-סקסי מול המשפט הקונטיננטלי/אירופאי

שני המשפטים התפתחו בצורה שונה, והושפעו מכיבושים אנגליים (למשל באורה"ב). בדרום אמריקה שלטו הספרדים ולכנו נהוג שם המשפט הקונטיננטלי. הבדלים מרכזיים:

המשפט המקביל (אנגל-סקסי)	המשפט הקונטיננטלי (אנגל-סקסי)
פחות בד"כ	חשיבות להפרדת רשותות
חשיבות רבה לשופט שגם 'יוצר חוק'	חשיבות למחוקק על פני השופט השופט בעובד מדינה ו-'קרירה'
תקדים מחייב	התקדים איננו מחייב
דגש על הפסיכה	למוד מקדמיה וחקיקה
משפט של שופטים, אנגלייה למשל התבוסה על פסיקה.	התפתח סביב אנשי האקדמיה.
שופט שומע את הצדדים ואמור להיות פסיבי	שיטת אינקוויזיטורית – שופט חוקר ומאוד אקטיבי
שיטת החקירה היא קוזואיסטיית-הרבה על תקדים.	החקירה מבוססת על כללים קיצרים וברורים (דזוקטיבית).
בד"כ מבחנים בין משפט פרטי לבין משפט ציבורי ולעתים ביהם"ש נפרדים.	

במשפט הקונטיננטלי אין תקדים, כל מקרה הוא לגופו – יש חוק ועובדים לפיו. במשפט המקביל בדר"כ היו עורכי דין והפכו לשופטים, ובמשפט הקונטיננטלי יש בית ספר לשופטים.

יש גם הבדלים קטנים יותר כמו בירושה למשל: במשפט המקובל כל אדם רשאי להוריש את כספו בראות עיניו, לעומת המשפט האירופאי שם כל אדם מחויב להותיר חלק מממו לבן/בת זוגו ולילדיו.

איזו שיטה יותר ראוייה? קשה להכריע. במשפט המקובל השופטים קובעים זאת לפי יותר הסתגלות לשינויים ומוסמחיות משפטית, חסינות ללחצים פוליטיים זמינים. מנגד במשפט הקונטיננטלי החוקים ברורים ונגישים יותר, זול יותר לישם והתהליכים מהירים יותר.

כדוגמה, הצגנו את נושא "**איסור רכב מנועי בפארק**". אם יכנס לשם אדם נכה על בסא גלגים חממי – לכל הדעות הוא רשאי להיכנס לפארק, נכון? אבל לפי השلط נראת שלא. במשפט המקובל – השופט אומר: "רכב מנועי, לא כולל עגלת וכיס, כי זו פרשנות". מה עם ילד ורכב צעצוע ממונע? מה עם רכב לא מנוע עצום (אופניים 6 קומות!) –פה כבר העניין משתנה. במשפט הקונטיננטלי, היה צריך להחריג רכב מנועי חזק מה עגלת בכיס, ביבמה לילדים, אופניים חממיים.. ואלו לא היו מחריגים – פשוט אסורה הבנינה.

המשפט בישראל

עד 1917 שלטו במדינה העות'מאנים ושיטת המשפט הנהוגה הייתה המשפט העות'מני. העות'מאנים עשו ניסיון באמצע המאה ה-19 עשו ניסיון לשדרג את מערכת החוק. **יש להבדיל מהדין الشرעי** (הדתי המוסלמי). היו דברים שהחוק קיבל, כמו למשל דיני נישואים וגירושים. לפי המשפט העות'מני – כל עדה תפעל לפי עדתה (יהודים יכולים להתחנן רק עם יהודים, מוסלמים עם מוסלמים, נוצרים עם נוצרים).

האנגלים הגיעו לארץ בשנת 1917 וקבעו חוק שהחוק במשפט העות'מני נשאר על קמו – אלא אם כן האנגלים ישנו אותו. כל החוקים של האנגלים נקבעים פקוודה, ועד היום חוקי תעבורה נקבעים פקוודה התעבורה. האנגלים ביצעו שינויים רבים.

בשנת 1948 קמה מדינת ישראל. המדינה הודיעה שככל החוקים עד עבשו נותרים בעינם, למעט חוקים חדשים שהמדינה מחקקת.

בר נצרו 3 מדרגות, תפיסות משפטיות שחויבו ייחודי לאורך השנים. עד היום חלק מתפיסות המשפט העות'מני נהוגות בישראל (כמו העובדה שאין נישאים אזרחים), הרבה חוקים אנגליים לא שומן, והרבה חוקים ישראליים קיימים. ביום ההשפעה יותר ישראליות מאנגלית. **חוק מתאים לחברה מסוימת**.

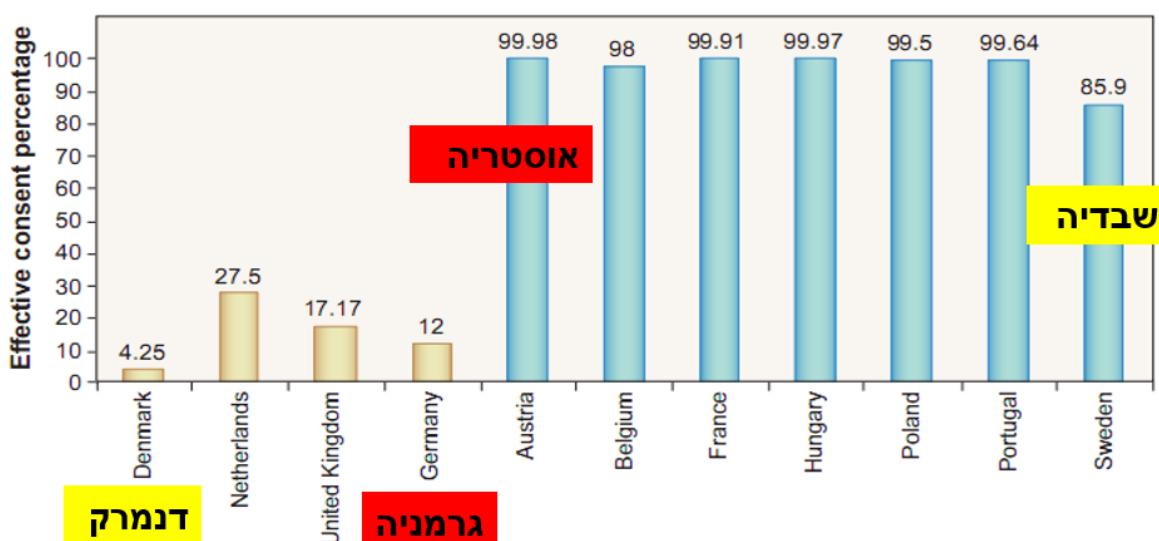
התמודדות עם חידושים

בשים תופעה חדשה שדורשת הסדר – המשפט בדרכן כלל מסדר אותה בכלים משפטיים שכבר קיימים. דוגמאות מהשנים האחרונות: מטבחות ורטואליים, אופניים חממיים – אלה דברים שלא יכולים לצפות את התוצאה שלהם.

משפט רלוונטי לאיכות החיים של האנשים – ניגריה למורות אוצרות הטבע שלה, לא התפתחה כמו יפן לדוגמה. רכישת בית בעיר העתיקה בירושלים הוא מסובך, בין היתר כי מבחינה משפטית אין סדר למי שיר הקניין באוזר אלו דוגמאות לכך שמערכת משפט יעילה ומהירה מנעה את החברה קדימה, והוא תנאי הכרחי לפיתוח המדינה.

سطוס קי

בדוגמה נתנו את ברטיס אדי, והציגו דוגמאות למדינות שבן בברית מחדל איברי המנוח מיועדים לתרומה (יש למלא טפסים על מנת **לבטל** את ייעוד האיברים לתרומה) לבין מדינות בהן צריך אקטיבית לפעול כדי לתרום את האיברים (יש למלא טפסים על מנת **לייעד** את האיברים לתרומה). התוצאות:

Effective consent rates, by country. Explicit consent (opt-in, gold) and presumed consent (opt-out, blue).

במקומות בהם זה הוגדר כחויה, הרוב המוחלט לא ביטל. במקרים בהם זה לא מוגדר כחויה, הרוב המוחלט לא בחר לתרום. **מסקנה:** רוב האנשים במצב של התלבות – **יעדיפו לא לעשות כלום בגין מצב הקיים.**

דוגמה נוספת לכך היא הסיבה שביישראל אין חבר מושבעים במערכת המשפט – פשוט כי לא אנגלים לא היו חבר מושבעים. כך גם תופעות רבות במשפט, הן לא נבעו מתכונן אלא פשוט מכוח הרגל.

חקיקה בישראל

העברת חוק בישראל זה תהליך מורכב ובכלל: תזכיר חוק, טיעות חוק לוועדת שרים לחקיקה, הצעת חוק ממשלתית, קריאה ראשונה (הצבעה במלואה), ועדה מועמדות הבננסת, קריאה שנייה ושלישית – ולבסוף פרסום החוק.

מה קורה באשר יש 'לקונה' בחוק?

יש מקרים שהחוק לא מדבר אליהם. למשל מישחו שנפטר, והוריו הוציאו את הארץ ורצו ילד ממנה. בת הזוג של המנוח לא הסבימה מאחר שהיא יודעת שלא היה רצחה ילד מישחו אחר. מקרה זה מבונן לא צוין בחוק בצורה ספציפית. בדעת רוב הוחלט שבמקרה בו יש בת זוג – היא הקובעת.

מה עושים בשאי תשובה בחוק? המשפט האנגלי אומר שבמקרה זה בודקים את דעת בית הדין באנגליה, וכך היה נהוג עד שנת 1984. לאחר מכן, הוחלט שאם אין תשובה בחוק השופט "...יכריע בה לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של המשפט העברי ומורשת ישראל".

השפטת האינטרנט על המשפט

שתי גישות מרכזיות – הראשונה: מדובר בעולם חדש ומופלא. השנייה: אין כל חדש תחת השמש. נקודה למחשבה היא האם נדרש משפט האינטרנט, מדוע אין משפט הסוס? משפט שיתיחס לכל הקשור לסוסים מגידולם ועד מכירתם. דנו בסוגיית קיומם משפט וירטואלי, האצלת סמכות בחוק אל אלגוריתמים ובינה מלאכותית.

מצגת 2 – חוות באינטרנט

חוויים באינטרנט

הציגו את סוגיית השדקן שדרש \$30,000 ממישהו ובתמורה ימצא לו שיזון. השדקן מילא את הצד שלו בחוזה, מצא בחורה לשיזון, הזוג התחתן. כאשר השדקן דרש את כספו – הבוחר טען שהוא רימה אותו כי זה גבוהה בהרבה מהמחיר בשוק. הנושא הגיע לבית המשפט העליון ושם היו שלוש דעתות:

- 1) השופט ימין – על הבוחר לעמוד בצד שלו בחוזה ולשלם לשדקן כפי שסוכם.
- 2) השופט קדמי – יש מחיר שוק, וכולם מסכימים עליו. המחיר שהשדקן גבה גבוהה בהרבה.
- 3) השופט זמיר – אין מחיר שוק לשיזוכים, זה לא מבונית שאתה יודע מה מחירה.

בעבה, "חופש חוות" היה זה שאמור שהמדינה לא מתערבת לאנשים פרטיים בחוויים שנחתמו ביניהם – הסכמתם? תעמדו בחוזה שלכם, בתנאי שהצדדים שווי כוחות.

תקנת הציבור – יש חוות שאסור לקיים. למשל שני אנשים א' ו-ב' חותמים על חוזה לשודד את הבנק, ו-ב' מפר את הצד שלו בחוזה ומחייב שלא לעשות זאת. א' לא יכול לטעון על כך את ב' בגין תקנת הציבור.

יש אוטונומיה, אבל כל עוד הדברים סבירים והגיוניים (ביצוע חוות בתום-לב ולא במטרה לפגוע במישחו אחר).

יש שני חוזים מיוחדים: חוזים אחידים (כגון חוזה מול חברה, מול האוניברסיטה – אין התקדיניות על הסעיפים, אתה מקבל חוזה מוכן – אבל הוא לא בהכרח מחייב אותך), וחוזה הגנת הצרכן (צריכה לצורך אישי ולא מסחרי), נדבר עליהם בהרחבה בהמשך.

שבוע 2

מצגת 2 – חוזים באינטרנט

חודים אחדים

כל חוזה שהתנאים בו נקבעו מראש והוא מיועד לבמה אונליין ולא ליחיד.

תנאי מקפח – יש רשיימה של חוות שהם על פניו מקפחים, למשל חוזה שאומר שאסור לו ללבת לבית משפט (מוותר בוררות). תנאי שטוען שאחד הגורמים לא אחראי לכלום. לעיתים לא ניתן לדעת מראש שאחד התנאים מקפח.

חוק הגנת הצרכן

צרכן – מי שקנה נכס או מקבל שירות לא למטרה מסחרית. החוק בעיתוי כי יש הרבה ח"כים ובכל אחד יכול לשנות מהهو לפי רצונו בגיןו (באה ערך: חוק אחמד טיבי).

מה עשו בית המשפט במקרים שבהם אחד הצדדים הפר חוזה בגין מלחמה, מגיפה וכו'? לפי מה שנראה לו צודק.

אין מטפלים בהפרת חוזה?

אכיפה – לגרום לאחד הצדדים לעמוד בהבטחה. לא ייאכוף חוזה לשירות אישי (כמו למשל חוזה שכחיב לעבודתلسעד מבורגר, מזכיר ענייני עבודה).

הפרה יסודית/לא יסודית

הפרה יסודית זה סעיף שאינו עמידה בו תוביל לא עמידה בחוזה כלו (למשל – אי תשלום שכר דירה). הפרה לא יסודית זה סעיף שאינו עמידה בו לא נחשבת לאי-עמידה בחוזה, ופתרונה היא בדרך כלל פשרה בין הצדדים ("בעזיבת הדירה בתום תקופת השכירות עלייך לצבע את הקירות..").

מסחר באינטרנט

חוזה באינטרנט הוא חוזה אחד **בהתדרתו**, וחיל עליו חוק הגנת הצרכן במידה שאתה צריך (לא לצורך מסחרי). חוות באינטרנט הם בעיתויים מאחר שהם דומים בהרבה מבנים לחווים במשמעותם הקלאסית – מתי החוזה נכרת? מי הצדדים בו? מה יהיה תנאי החוזה? אין מפגש רצונות כללאי.

דוגמאות:

- **לפייסבוק** היה סעיף בחוזה שכלי הסעיפים הם יסודיים – והפסידו בתביעה בגיןו מאחר שהסעיף **מקפח**.
- **פייסבוק** הסתבסבה עם החברה OSN וכן מחקה פרופילים של עובדי OSN. פייסבוק הפסידה בתביעה נגד החברה, לאחר שמחיקת הפרופילים לא הייתה רלוונטיות בשום צורה לסיכון בין הצדדים.

לפי חוק, יכול להיות חוזה בכתב או חוזה בעל פה (בע"פ יהיה יותר קשה להוכיח). יש חוזים שמחייבות נספח בכתב כמו למשל חוזים בנושא מקרקעין, ביטוח. בחתימת חוזה באינטרנט – האם הוא נחשב בכתב? בהרבה נושאים הותרה חתימה דיגיטלית לפטור את הנושא, אבל עדין יש מסמכים שלא ניתן להחתום עליהם באינטרנט כמו למשל צוואה.

אם אנחנו צריכים לכתוב חוזה, צריך לכתבו אותו بصورة אובייקטיבית ככל האפשר, ולשים את עצמינו בunderline>שופט/ת שבוחנים את החוזה. כל חוקי הגנת הצרכן תמיד יהיו נגד מנסח החוזה.

תובענה ייצוגית

מקרים שביהם יש הפסד קטן לבנאים אחד מול גוף גדול, אבל נגרם נזק להרבה אנשים באותו אופן. אפשר לתבוע בשם כל האנשים שנפגעו מאותה סיבה. כדי שהוא משתלם, עוזד מקבלים אחוד מההחלטה.

מצגת 3 – סמכות השיפוט באינטרנט

סמכות השיפוט באינטרנט

סדר דין – הדרך שבה אתה מנהל את המשפט. יש סדר דין אזרחי וסדר דין פלילי.

סמכות מקומית – סכוסים בין בני זוג יטופלו בבית דין לענייני משפחה, במקרים העבודה בבית דין לעבודה.

מחיקה/דיכוי על הסף – במחיקה על הסף אפשר להגיש את התביעה מחדש. בדיכוי אין אפשר להגיש שוב. **ערקה זורה** – במדינה אחרת.

תנאי ותניה – תנאי הוא גורף ובליינו אין חוזה, תניה מתאפיינת זהה שם יקרה משהו בעתיד אז..

דין זר – איזה דין יכול על החוזה? אנגלי? ניו-זילנדי? ישראלי?

חזקת שוויון הדינים – אם לא מוכחים מה הדיון, הולכים לפי הדין הישראלי.

בוררות – הצדדים מסכימים שבעת סבוך לא הולכים לבית משפט (יתרונות: מהיר יותר, דיסקרטי).

עקרונות יסוד בסמכות המשפט

הטריטוריה/"קיי הברזל" – סמכות המשפט מוגבלת בטטריטוריה של המדינות. זה נכון גם עבור למשל בארה"ב בין מדינות שונות.

תיאוריות שלושת השלבים

ראשית מחייבים של מי סמכות השיפוט, לאחר מכן איזה דין מחייבים (דין ישראלי, דין ניו-זילנדי) ולבסוף אכיפת פסק הדין (לפעמים יctrar לטוס לניו-זילנד ולאכוף את פסק הדין שם).

קיימים מקרים בהם ההחלטה על סמכות השיפוט מכריעה את התוצאה – לדוגמה, חברת ישראלית מול חברה אנגלית. החברה האנגלית הפרה את החוק הישראלי, אבל לא את האנגלי. אם המשפט יקבע בסמכות הישראלית – ברור מי זוכה. יתרון גם מצב אחר שבו כל סמכות שיפוט טעונה שהקרה **לא בסמכותה** ועל הפונה לעבר לסמכות משפט אחרת.

ברית הדין

בדרכ כל זה שיש לו את הדקה הגדולה ביותר לאירוע – הדין יכול לפיו. למשל בבדיקה לפי מקום העולה, במרקען לפי המקום שבו נמצא הנכס.

הבעיות באינטרנט

אנחנו לרבות לא יודעים מיל מי אנחנו עושים עסק. הבעיה היא שהחוקים שונים בין מדינה למדינה. שלושה פסקי דין (ישנים אך ראשוניים):

1. **Voyeur Dorm V. Tempa**

היה באינטרנט אתר פורנוגרפי למחיצה – בידור למבוגרים שמציג את חייהם של 13 נשים צערות וחמודות החיים יחד בווילה. החוק של טמפה אומר שעסקי מין צריכים להיות מבודדים מאזרוי מגורים. האתר טוען שהם לא עושים דבר מיני בתחום טמפה והעירייה טוענת שכן – העירייה הפסידה.

2. **The Dow Jones V. Gutnick**

לול סטריט היה עיתון שרק 3% מהמנויים שלו יושבים באוסטרליה. גוטניק אזרח אוסטרלי תבע אותם על לשון הרע באוסטרליה, והעיתון טען שהוא צריך לibase אותם בארה"ב. החוק האוסטרלי חמור יותר לגבי לשון הרע, ובית המשפט העלון באוסטרליה בסוף קבע שתוחם השיפוט הוא אוסטרליה – וגוטניק ניצח.

3. **The Yahoo.com France case**

באחד yahoo.com היה מותר למכור מזכרות נאציות, ב yahoo.france אסור. הבעיה היא שבצרפת היה אפשר לגשת גם לאתר com.yahoo.com ולקנות מזכרות נאציות בנגד לחוק הצרפתי. בית המשפט קבע שעיל yahoo לא אפשר לצרפתים לרכוש ב-com.

בארה"ב אם אתה רוצה לibase בניו-יורק תושב ניו-יורק, אין בעיה. אם תרצה לibase תושב שיקגו – צריך להוכיח שיש לו זיקה למקום.

פתרונות משפטיים לביעית האינטרנט

מבחן Zippo – בחינה האם האתר הוא אקטיבי או פסיבי (כמה "עסקים" אפשר לעשות מול האתר). ככל שהוא יותר אקטיבי, כך יש יותר סיבה לibase אותו מקומית.

מבחן קהל הייעד – אם אתה פונה לקהל יעד במדינה מסוימת, יש לה סמכות עלייה. זה המבחן שהתקבל. קהל הייעד מוגדר לפי למי אני פונה באתר, וזה מעט קשה להגדיר את זה לעיתים. אם האתר בעברית אפשר לעזון שהוא מיועד לקהל בישראל, אבל מה אם הוא באנגלית ומ מיועד לקהל גלובלי? מעט מסובך.

סמכות פלילית

כל מה שקשרו לסמכות פלילית – מדינה תמיד תיקח את סמכות השיפוט לידיה. דוגמה לכך היא המדינה אנטיגואה בקריביים, הידועה כבירת ההימורים ברשותה. המדינה זו ניסתה לتبוע את אורה"ב על כך שמנעה ממנה לניהל הימורים, אבל זה לא עבד.

מבחן קהל היעד בישראל

בן חמו נגד פיסבוק (תובענה יציגית)

בן חמו טען שפייסבוק השתמשו במידע האישី שלו והעבironו אותו לגורם חיצוניים. בית המשפט העליון טען שסמכות השיפוט היא של ישראל, אבל הדיון שיחול הוא הדיון של קליפורניה. סיבת הדחיה לכך שהמשפט יחול בישראל היא שבנזקין מקום המשפט יהיה המקומ בו חל הנזק.

בהמשך, נכנסו לפועל תקנות חדשות למבחן קהל היעד ולפיהן: "התובענה מבוססת על נזק שנגרם לתובע בישראל ממוצר, שירותי או מהנהגות של הנتابע, בלבד שהנתבע יכול היה לצפות שהנזק ייגרם בישראל וכן שהנתבע, או אדם קשור לו, עוסק בסחר בין-לאומי או במתן שירותים בין-לאומיים בהיקף משמעותי (10%) האדם שמחוץ לתחום המדינה הוא בעל דין בתובענה שלגביו אחת מעילותיה באוותה תובענה נגדו יש זיקה מהזירות המפורחות בתקנה זו". (סעיף 5). **בלומר**, אם אתה רוצה לتبוע מישחו בחו"ל, עליך להוכיח שהסיבה היא משמעותית מספיק, ושהנתבע יכול היה לצפות שהנזק ייגרם בישראל.

בית המשפט יוכל גם להחליט שמדובר ב"פורום בלתי נאות", למשל במקרה שמיshaו תבע בחו"ל, הבחן שזה לא הולך לטובתו והגיע לتبועה בארץ.

לאט לאט, בתי המשפט הרחיבו את הסמכות שלהם – ורך תובענה יציגית לא בהכרח תהיה בסמכות הישראלית.

דוגמאות:

מאי 2024, תובענה יציגית – אתר בסינגפור בשם AGODA מכר חדרים ללא מע"מ, והתובע לא שם לב לכך – ורך לאחר התשלום הבחן בשוני במחיה. הוחלט שסמכות השיפוט תהיה של ישראל ולפי הדיון הישראלי.

ניתנו דוגמאות נוספות של קטינה שתבעה את Snapchat על איסוף מידע ביומטרי, או תביעה נגד חברת Herb. אפשר להבחן בדוגמה שבדرك כלל בתביעות נגד חברות גדולות סמכות השיפוט בישראל והדין שיחול יהיה הישראלי.

פסק דין פליליים

1. מדינת ישראל נגד קרלטון – קרלטון ניהל סוכנות הימורים במדינה ג'יברלטר. הכנסת הזמין אותה לוועדת הבנשת ועם הגיעו לשערי הארץ – הוא נעצר.
2. מדינת ישראל נגד משה הלוי (הלווי) – פרסום באינטרנט פостиים לא נאותים נגד אנשים ציבוריים. לא נאספו די ראיות נגדו והוא הצליח להוכיח את מעורבותו בפרסום.
3. פלוני נגד. Football Association Premier League Ltd. – אדם שכר את שירותו ליגת הفوוטבול ופורסם בחינם את שידורי המשחק באינטרנט דרך שורת של נתוויז'. בזמןו, לנטויז'ן לא הייתה מחויבות לחשוף את פרטי האלמוני, ولكن התביעה לא יכולה לצאת לפועל.

סמכות מקומית

איפה בישראל יכול המשפט? אם אני מסוכסך עם מישחו בחיפה אבל גר בירושלים, איפה אתחבע אותו?

נפוץ במחוז:

אם אני טובע מישחו אחר בעניין עסק באינטרנט – יש 4 מקומות אפשריים לתבעו:

1. מקום המגורים שלו (התובע)
2. מקום העבודה שלו
3. מקום המגורים של בעל העסק (הנתבע)
4. מקום העבודה של בעל העסק

לעומת זאת, אם לי יש עסק באינטרנט – יש 2 מקומות אפשריים לתביעה:

1. מקום המגורים של הנتابע (זה שהשתמש בשירותו שלו)
2. מקום העבודה של הנتابע

זה נועד להגן על מי שמשתמש (הצרכן) באינטרנט. לsicom, בישראל יש סמכות שיפוט ודין ישראלי לחברות ש"פועלות בצורה ממשמעותית" בישראל. בתובענה "יצוגית יש סמכות שיפוט אבל ברירת הדין תהיה בדרך כלל לפי הדין הזה. בחו"ל עדין נהוג לבדוק "קהל הידע", אבל בעיקר ריבונות טרייטוריאלית (בווודאי בנושאים פליליים).

אם הקמתי חברה ואני מספק שירות – מה עלי לעשות? להתחשב בבחן קהל הידע, ולהשוו על מנתון הנהוג לישוב סכוסכים מראש (למשל, בורות). לקחת בחשבון שבמצב שאגיע לעבירה פלילית הסמכות רחבה.

מטפורות

יש במשפט הטיה של סטטוס קו – אנשים לא אוהבים לשנות דברים, וכך גם בחוק. **מטפורת** הן שימוש בביטוי א' כדי ללמד משה על ב': נאמן כמוقلب, מתגאה כמו טווס..

היום חשבים שמטפורות משמשות ככלי חשיבה – דוגמה לכך היא שבויכוח השתמש לאפעם בביטויים המדמים קרב: הביקורת הייתה ישירה למטרה, האסטרטגיה שלו הייתה להסיט את האש לנושא שלו, תקפו בכל נקודה חלשה בטיעונו..

האינטרנט מוצג בשתי דרכים: "אווטוסטרדת המידע" – באוטוסטרדה יש צורך בחוקים, או "ספר האלקטרוני" – אזכור חסר חוקים.

קובץ בנקס

ברגע שמדוברים קובץ בנקס, בבר מתחילה בעיתיות. את הקבצים במחשב אפשר לשכפל בל' הגבלה, תכונה שאינה אופיינית לנכס במשמעותו הקלאסית. במשפט – מתייחסים לקובץ בנקס. במשפט, הרובה פעמים שופטים יקחו מקרים מעולם האינטרנט וישlico אותם על דברים מוכרים – מתוך עקרון שמרני ומאהר שאין התייחסות מפורשת לאינטרנט במשפט.

זכות פרטיות

הזכות לפרטיות בשנים האחרונות היא נושא מרכזי, ככל הנראה לאור התרחבות היכולות הטכנולוגיות. ומתמקדת במניעת 3 הפרות מרכזיות:

1. חדרה פיזית (למקום פרטי כולל הגוף)
2. שימוש במידע (מוחנע או לא מוחנע)
3. הזכות לאNONIMITY (או הרצון כי ידעו עליהם)

יש 2 גישות למטפורת הפרטיות:

1. "האח הגדל" – מתוך הספר 1984 מאת ג'ורג' אורול, שם מתארים דמותם של שליט יבלט שリטה וצפיה בכל המתרחש, כלומר המידע על הארץ שקוֹף לשלוֹן לחלוֹין: "האח הגדל עינו פקוחה". המיציאות שונה מ-1984, המידע לא נצבר על ידי השלטון, הוא אינו נחסמ מהאזורים, ולא אחת יש הסכומות לכך בדוגמה מצלמות בשטח הציבורי לצורך שמירה על הגנה (במיליאן מצלמות פרוסות ברחבי אנגליה).
2. פרנץ קפקא – גישה שטוונת שאין בעיה עם זה שידעו עליו פרטים, אלא שאין לי שליטה עליהם ואין אפשרות לשנות אותם.

סיכום ההבדלים בגישות:

מצב קפקי	האח הגדל	החשש
חוسر אונים בעקבות מידע שנცבר עלי'ך שאין לך שליטה עליו	שליטה השלטון במידע	למי ולמה להתנגד
لمחזיקים במידע	שלטונו	
אפשרות לשלוט על המידע ולשנותו	מניעת צבירת המידע	הדרך לפועלה

במקרה בו חן, העלינו את סוגיית הגישה של הבנקים למרשם האוכלוסין. כאשר אדם רצה לפתח חשבון בנק, לבנקאים הייתה גישה למרשם האוכלוסין שם יכול לאמת את פרטיו ולפתחו חשבון בנק. היו את אלה שאמרו שאין צורך בגישה כזו רחבה למרשם האוכלוסין, אבל מנגד זה אומר שבעת פתיחת חשבון המבקש לפתח את החשבון יאלץ לחכות מספר ימים עד לקבלת אישור מרשם האוכלוסין. גישת האח הגדל אומרת שלפי האח הגדל אסור לתת מידע לבנקים, לפי קפקי אין באמת בעיה – כל עוד יש שליטה.

לאחר מכן, דנו בסוגיות מצולמות אבטחה במקומות ציבוריים. יש תקנות מאוד מצומצמות בנושא והתקיימו דיונים על הלגיטימיות של הימצאות מצולמות במרחב הציבורי. הנושא לא הוכרע לחלוין, לבאן או לבאן.

האינטרנט ב"מקום" – מטאפורה בעיתית

ברגע שקבענו שהאינטרנט הוא אתר – (מקום בארמית, "site") הכל מסתבר – כמו בית איש. מי שמטפס לפועל לבניין זה כמו מי שמצוין דרך לפועל למקום. חדרה למחשב נחשבת כפריצה למקום. אם לא נתיחס לאינטרנט במקום,இதோ மடாபோரா கன ததைம்?

הציגו בשיעור מטאפורה של **ספינה**, אני במשהו על הספינה עושה חור במקום שלי בלבד, ובכך מסכן את כולם. יכולתי לטעון "זה המקום שלי וכאן מותר לי לעשות בו ברצוני"? מובן שלא, זה טיעון לא הגיוני. אוליvr צריך לנחות גם באינטרנט – חייב להגן על אתרים בראוי כי אחרת כולם בסיכון.

חוק המחשבים – תשנ"ה (1995)

בשנת 1983 החליטו שכנראה צריך להסדיר את מושא המחשבים בחוק. משנת 83' עד שנת 1995 נמשך הליך החוקיקה. החוק לא כולל את המילה "אינטרנט" כי לא העלו בדעתם שלוש נושבות הרוח. אילו היו יודעים שזו תהיה התוצאה, יש במאמרים שהו עושים אחרת. החוק יחסית קצר, כולל רק 13 סעיפים וביניהם הגדרות, עברות מחשב, מדיקון, ראיות ותיקוני חוקיקה.

בשאלה תובע מישחו בגין מדיקון, הנזוק צריך להוכיח כמה דברים:

1. ההתנהגות של הנتبע הייתה לא תקינה – עוללה.
2. העוללה פגעה בי (התובע).
3. להוכיח את גודל הנזק.

בחוק המחשבים קבעו דבר אחד – כל הדברים הם עולות. כל מי שנכנס לחומר במחשב מבצע עוללה. כמו כן, על הנتبע הרואה כי המעשה נעשה בדיון, יכולו הטעון לא צריך להוכיח שמי שהזיק למחשב לא היה מורשה וכו', מספיק שהראית שמה שהוא עשה הדzik למחשב. כך למשל, אם אני התובע אינני צריך להוכיח שלא ביקשתי מפרק להיבנס למחשב, אבל הנتبע בן צריך להוכיח שביקשו ממנו להיבנס.

בדרכם כלל יש פחות עברות בנושא. דיברו על תפיסת מחשבים, ואמרו כדי שלא יגרם נזק צריך שחדירה לחומר במחשב משולה לחיפוש ולבן צריך צו. היום כבר לא מדובר על חיפושי מחשב, אלא על **טלפונים** – כשהחילו את החוק לא חשבו על פלאפונים כמארגן ידע, וכך זה הסתבר.

חוק החוקיה – יש שם המשטרה או הפרקליטות מאשימים אותו במשהו, אתה רשאי לראות את חומר החוקיה. אבל בשחומר מחשב הפר להיות חלק מזה, אז זה הפר לביעתי (להדפיס את כל הקבצים שעיניתם בהם, יכול להיות עצום במדדים).

בשם המשטרה תופסת היום מחשב הם מעティקים אותו bit to bit להארך דיסק אחר ושם מתבצע החיפוש. זה גורם לביעות שאין להן פתרון.

הייתה טענה שהמשטרה לקחה למשהו את הטלפון העתיקה את הקבצים ואז החזירה לו את הטלפון. הוא ביקש שימושו את כל הקבצים – החליטו שהוא יעשה רק בתום החוקיה.

בציד תתפס המשטרה טלפון? עו"ד שהואשם בעבירות שלא קשור לטלפון, האם מותר לקחת לו את הטלפון?

עקרונות אמנת בודפשט 2004

אמנה זו החלטה שמקובלת על כמה מדינות, והיא נקראת על שם העיר שבו נחתמה. הביעתיות הייתה שיש מדינות שלא היו בהן עבירות מחשב. למשל מישוה בסרביה שידעו מיהו והוא עשה עבירה מחשב, אבל לא היה קיים סעיף נגד זה.

ישראל חתמה על האמנה מאוחר יחסית ב-2016, רוסיה וסין לא חתמו בטענה של פגעה בריבונות.

האמנה אומרת שהיא חדר חירום זמין 7/24 ואם מדינהacha מבקשת מהרשות ראיות, והאחרת יכולה להשיג אותן בלי צו בית משפט היא צריכה לתת אותן מידית, אחרת זה עלול לקחת זמן. העבירות חולקו ל-2: עבירות חובה ועבירות מומלצות.

שינו את הגדרת וروس מחשב כך שתתאים לאמנת בודפשט - הוירוס הקודם בישראל הוגדר כזה שגורם נזק, ולפי האמנה מספיקה רק חידורה ללא גרים נזק. העונש 5 שנות מאסר.

יש סעיף שאומר שאסור ליצור וירוס מחשב, איך זה מסתדר עם כוחות הביטחון? כל מי שביצע את זה לצורך הגנה "בדין" זה מוותה.

בנושא פדופיליה למשל, כל המדינות באמנה משתפות פעולה (לעומת הימורים, שחוקים בחילק המדינות).

ייצוג בטחוני-NSO

חברת סייבר התקפית שנטען שהיא עשתה פעולה לא ראיות ונתנה סחורה למדינות שונות. בין השאר טוענים שהשתמשו במחשב שלה להגעה למיליארדר ג'ף בזוס. הטענה אומרת (לא הוכח) שנסיך סעודי שאל למה ה-Washington Post תוקף אותו. בזוס השיב שהוא חופש הביטוי. השניים החליפו טלפונים, הנסיך שלך לבזוסטלפון תוכנה עיינית. התוכנה הוציאו תموנות שהגינו לאשתו של בזוס, וכן נגמרו הנישואין שלו עם אשתו.

ישראל אי אפשר ליצא ציוד בטחוני בלי אישור, אפילו מפקד חיל'ר שהוזמן לח"ל לאמן קבוצה - זה נחשב יוצוא ציוד בטחוני. השאלה שהתעורר היא איך תדע על תוכנה האם היא בטחונית או לא? למשל תוכנות הצפנה. יש מה שנקרה הסדר ואסנאר לגבי דברים שהם גם בטחוניים וגם לא. ישראל לא חותמת עליהן אבל מקיימת אותן. ישראל גם לא תצרכFI כי טורקיה חתומה, וכי שמדינה תעשה זאת כל החותמות צריבות להסכים. שום דבר בטחוני לא יכול להיות מיותר מישראל ללא אישור. האם חברות צריבות אישור גם על דברים דו-משמעותיים? הסדר ואסנאר קובע אולי דברים שהם דו-משמעותיים צריכים צריך את אישור המדינה, וישראל טוענת שהיא עובדת לפי זה. חלק מהחברות האלה צריבות אישור של המדינה.

הסעיף אומר "הchodr שלא כדי לחומר מחשב" - חדר שלא כדי דין 3 שנים, כדי לבצע עבירה 5 שנים. היה מישוה שהיא בחברה ועצב אותה, אבל עדין שמר דרכם להיכנס אליה. חשבו שמיישהו גונב, הלכו לבדוק לוג של

המחשב ומצאו אותו. הוא היה נכנס, בודק מה חדש בחברה, מוחק את הלוג שלו ויוצא. אבל אחריו שהוא יצא נרשם שהייתה כניסה. בשמצעו אותו הוא טען בבית המשפט שהוא מוחק את הלוג כדי לא להפריע ולא הייתה לו בוגנה פלילת. הוא יצא אשם, ואני זה שנטע את פסק הדין!

פסק דין מזרחי - יומ אחד היה בעיתון פרטום "המודד נפתח", אדון מזרחי רצה להתקבל, אבל עברו הצבאי היה בעיתוי (יהי אפסנאי מספר חדשניים ואז השתחרר מוקדם). הוא חשב שם הוא ימצא דרך לפrox למוסד זה יכול שהו שווה ערך זה לא לבדוק היה אתר של המוסד, אלא משחו של משרד האוצר. הוא יצא בדיין כי הייתה בעיה של להזכיר האם מה שהוא עשה היה חדייה לא בדיין - הוא רק בדק האם החדייה אפשרית (וגם לא ממש הבין את התוצאות). הגיעו ערעור לבית המשפט המחויז, אבל זה בוטל כי הוא רק ניסה.

יש אולי שיטותיים שחדייה למחשב זה רק אם אתה מבצע עקיפה טכנולוגית. בדיקת אבטחה של אתרים. ברגע שהחליטנו שאינטרנט זה מקום, אז חדייה אליו נחשבת לפריצאה. אתה יכול להגיד "הבעלים של האתר לא שמר כמו שצריך על האתר, אני רציתי לבדוק האם בטוח להיבנים אליו או לא".

פסק דין הלמו - הלמו היה מפורסם בזמןנו, מישחו בשם עופר שdot נפטר שהיה הראשון שעשה spam באינטרנט. הלמו באותו זמן החזיק בגילון אלקטרוני, והוא כתוב "הՁבון הישראלי הראשון הולך לՁבון". מאז הם התחילו לרב זה עם זה. בין שאר הדברים שקרו, הלמו קיבל גם קנס חז' מססר - אבל השופטים בטועות לא נתנו את הקנס במקום מססר, וזה שdot פשוט הכריז על פשיטת רגל ולא שילם את הקנס. הלמו רצה להוכיח שdot חייב כסף למדינה, נכנס למרכז להסדרת קנסים שילם שקל על שם שdot. האתר היה כל כך לא בטוח שהוא פשוט רשם את התז' של שdot. באתר של המדינה אי אפשר לשלם חלק, ברגע שהוא שילם שקל נמחק כל החוב בסך 3 מיליון. לאחר מכן באה פקידה וגילתה שהם קיבלו הרבה כסף, אבל הוא לא בבנק. המשטרה הגיעו לשdot שהתנער מאחריות ו אמר זה בככל הנראה הלמו. למה עצרו את הלמו? כי הוא שילם מברטיס דואר ללא שם, כנראה כי יש לו מה להסתיר. מה הייתה הסיבה האמיתית? כי שום בנק לא היה מוכן לתת לו כרטיס אשראי. הלמו הושם שהוציא חומר סודי לאתר בית המשפט, פתחו לו 45 תיקים שנשגרו כי הסתבר שמדובר בתיקים חשאים, והלמו נכנס רק לשנות ספרה בת. זה הוא טען שככל שהוא יכול להיבנים, הוא לא השתמש באף תוכנה מיוחדת. במשפט בששאלו אותו למה השמיץ את שdot, הוא אמר ששdot שלח לו חומר פדופולי שהוא פחד שיימצא על המחשב שלו - ואין לו איר לבת למשטרה.

פסק דין רון עדרא - נכנס לאי מייל של הפרופסור, הוציא את המבחן וקיבל 100. לרוע המזל הפרופסור באחד הפעם היה מחובר לאי מייל באותו הזמן, וראה דברים שדים. הוא פנה לאבטחת האוניברסיטה ותפסו את הסטודנט.

רון עדרא באחת הפעם נכנס לחשבון בנק של מישחו עם סיסמה של מישחו אחר האשימו אותו בגיןה אבל גם בחדייה למבחן. בא הע"ד שלו אמר הוא לא חדר למבחן, כי הוא נכנס עם סיסמה, זה קבלת דבר במימה.

באן התעוררה סוגיה. ולאחרת השופטות היה פתרון פשוט - כניסה למחשב בסיסמה כדי לפגוע - זו חדירה. שופט אחר אמר שחדירה למחשב היא רק אחרי מחסום טכנולוגי (כמו סיסמה). ההבדל ביניהם הוא שהראשון אומר שאתה הבעלים על המשתמש והסיסמה, בעוד העבירה של מי שהשתמש בהם היא גניבת הפרטים ולא חדירה. לעומת זאת הגישה השנייה טוענת שעברת מחסום טכנולוגי של הזנת סיסמה, ולכן ביצעת חדירה למחשב.

בבית משפט מוחזק חדירה למחשב נחשבת רק אם יש פגיעה בשפט מוכנה. הסבר זה לא נראה סביר, בגלל במות השבבות שבין שפט מחשב לשפט מוכנה, ולא ברור למה הייתה הכוונה.

סיכום שלוש דעתות:

- (1) לא לחדר כדי לא לפגוע במחשב
- (2) 'מחסום טכנולוגי'
- (3) פגיעה בשפט מוכנה

לבסוף קבע בית המשפט העליון - אם אתה משתמש במחשב בעלי הסכמת הבעלים זה נקרא חדירה למחשב. מה שמחייב הוא של בית המשפט העליון, כל שימוש במחשב בעלי הסכמת הבעלים נחسب לחדירה למחשב.

פסק הדין הזה פוגע באבטחת הרשות - על ישראל יש מאות אלפי תקיפות ביום. למשל Bug Bounty: חברות שנוטנות לך אם אתה מגלה בהן באגים. פסק הדין חוסם אותו כי אסור לך לעשות את זה אם לא קיבלתי אישור מהבעלים. האקר לבן - מחפש באגים ובשזהו מוצא אותם הוא מתריע לאחרים כדי שיטפלו בזה. פסק הדין חסם להם גישה משפטית אלא אם כן החברה מבקשת.

שאלת הזחלנים - תוכנות crawler שנכנסות לאתרם ומבצעות עליהם indexing, אלא אם כן על קטע מסוים כתבתי מפורשות שאני לא רוצה. אתר zap למשל עובר בכל האתרים ומफש את המחיר הזול, לבאורה הוא עובר על עבירה אם עשה זאת ללא אישור הבעלים.

המזרלה - אתר שהסתבך עם פייסבוק. בכניסה לאתר כתוב שהכניסה לאתר אסורה לעובדי פייסבוק ולעובדי החברה נוספת. בפועל נאסר עליהם להשתמש באתר, והפרקליטות החליטה שהיא תעמיד לדין רק את מי שנראה לה - אבל בר הכוח עבר לפרטיות.

המטאפורה השגואה העיקרית שתפסו את המחשב במקום הביאו למצב זהה חדירה כמו פריצה, זה גדול בהיקף ממשמעותי.

טענה אלטרנטיבית להחלטת בית המשפט העליון - כל התקשרות שנעשתה עם שימוש במידע חוקי היא התקשרות בדיון, בתנאי שאין גילות זהה בגין רצון בעל האתר - חובה עליך להודיע לו על זה. הרעיון - לאפשר לכלום לנסوت לחדר, בתנאי שברגע שחדרת אתה מודיע. כל האתרים יהיו הרבה יותר בטוחים אם ככלום

ינסו לחדר ולא יצליחו. מי שחודר - יודיע. למה הצעה זו עדיפה? בשפט מכוна, אין היגיון. מנעול טכנולוגי - הגיוני.

האם מעביד יכול לחדר לדוא"ל של עובד?

איסקבוב הייתה עובדת שטענה שפיטרו אותה כי הייתה בהריון, והבעלים אמרו שבמילויים רואים שהיא חיפשה הودעה עוד לפני שהיא הייתה בהריון. כאן יש בעיה, הפסיכיקה שינתה את התנהגות החברות. יש סוגים של דוא"ל - יש פרטיו של העובדה הוא שייך לעובדה. הרבה פעמים זה מתערבב, שם מותר להיבנס אלא אם קבעו אחרת. מה עושים היום? מוחתימים אותו שאימיל העובדה ועוד רק לצורכי העבודה, ומותר למנהלים להיבנס אליו בכלל עת (זה אגב, לא סעיף מקפח). סעיפים דומים הם לגבי החתמה על מחשב נייד שאתה מקבל.

יונתן אוריך – אדם שלא רוצה לתת את הסיסמה לטלפון שלו. בא מישחו ורצה להאשים אותו במשחו. הוא נתן את הטלפון למשטרה ואמר "אין לי מה להסתיר". נכנסו לטלפון בלי צו, ולאחר כך התברר שהזה היה לא חוקי - שכבר היה להם מידע רלוונטי. ניגשו לבית משפט וביקשו בדייעבד גישה למבחן. בית המשפט אמר שאפשר להבהיר את המידע הזה רק אם יש ראיות שיש עוד משחו לא חוקי, חוץ ממה שכבר הוצאה.

גרף עבירות מחשב משנת 2022

באופן כללי התכלת זו עבירה של חדירה למחשב. העבירה הכى פופולארית זה חדירה לחומר מחשב, כי כל עבירה אחרת תלולה בהזאת שתחדור לחומר מחשב.

דוגמאות של עבירות מחשב - מישחו לוקח את הטלפון של בת הזוג ומוחק הודעות (בהן איים עליה), במקורן או עבירה. חדירה לצלמות אבטחה, השתלטות על חשבון פייסבוק ודוא"ל, עבירות מין באינטרנט (קצת מסובה, האם אפשר לקרוא לזה אונס? בעיקר בקטינות).

דרישות כופר באינטרנט

המספרים עצומים. למשל משכנים מישחו להشكיע בкриיפטו, אתה אפילו מרוויח קצר, וברגע שאתה שם יותר בסוף האתר נעלם והואתו הכספי. כל מיני מתחזים שפתחות גברים, בעיקר אלה שעובדים בחברות הייטק ובל' בנות זוג. אפשר לשכור מחברת כופר תוכנות פריצה תמורת אחוזים מהכופר שביצעת. הרבה פעמים האנשים לא מכירים אחד את השני.

פרסום שאמר – תשקיעו בסף בהשקעות פרמידה, כל פעם משקיעים עד שסכום הבסף מתפוצץ. זו הייתה תרמית.

באזור הדין לקחו 7 מיליארד דולר מזו שריםתה 108,000 סינים. היא ברחה לונדון שם ברחו אותה, והכל היה בקריפטו. בין היתר הкриיפטו עלה. היא קיבלה 11 שנים בכלל. האם אפשר לקרוא לזה הונאת אינטרנט? בעית.

התיקון של פייסבוק אומר שאם אתה מפרסם משהו שהוא 95% רמאיות - מסירים אותו. אחרת משאים את ההודעה אבל קונים אותו.

לטיכום, עבירת מחשב היא הנפוצה ביותר. הקופר בשנים האחרונות תופס יותר ויותר. תעשיית המרמה אין לא לבדוק עבירות מחשב, אבל אתה יכול להיעזר בהם במחשב - והבסיס הוא בצורה קרייפטו.

שבוע 5

מצגת 6 – האם אכיפת חוק באינטרנט קלה או חמורה יותר? ועל חסימת אתרים

אכיפת חוק באינטרנט

הצמדות למוגבלות העבר

המקלחת היום היא תוצאה של מכונת הכתיבה ומגבלותיה. אותו דבר קורה עם דילמת העבביש - המוח ישב על הדשא. ככל שהעבבישים התקדמו יש דילמה: או להיות עבביש חכם שאוכל פחות, או להיות עבביש טיפש שאוכל הרבה. אותו דבר עם מכוניות מתודלקות על פני מכוניות חשמליות. אנשים מתו יותר בלבד בלילה יותר מכל יונק אחר בגל הראש הגדול של התינוק. لكن מוח התינוק ממשיך לגדל חודשים אחרי הלידה. כל הדוגמאות האלה נועד להבהיר שכשמשהו כבר קיים קשה לשנות אותו.

בשותחת החליף יוצאת הטילים שלצדי החללית נופלים. מדובר הם לא גדולים יותר? משום שמתוכננים אותם במקום אחד, ומעבריהם אותם במנרה צרה. אך גם הדריכים באורופה לרכבותهن צרות כדי להתאים לשני סוסים.

אכיפה באינטרנט

למה קשה לאכוף עבירות באינטרנט? כי אף אחד לא צפה לאן זה יתקדם. הבעיה העיקרית של האינטרנט בעבר הייתה שהוא יעבוד, לא פשיטה וgenicבה. כל העבודה שאין בייחון באינטרנט נבעה מזה שבעת בנייתו נושא ההגנה לא היה העיקר. זו הסיבה העקרונית לכל הבעיות באינטרנט.

מהם הפתרונות לקרים בהם קשה אכיפת החוק באינטרנט? לטווח הרחוק - רק שינוי טכנולוגי, עד אז השיטות המוכרות: תפיסת פורעי החוק. חלק גדול מעברות האינטרנט הן בגל הקריpto - אחרת לא היה ניתן להעיבר בסף באינטרנט.

למשל בשנות 2000 המוקדמות הספאם היה צירה מרכזית שנפתחה בצורה טכנית.

יש טענה שבתחומים מסוימים יותר קל לאכוף בגל האינטרנט כמו למשל מיסים. יש אבל שיטות שאין מנוט מ"인터넷 חדש" - כל הרוינוות נפלן, בדיקת מאותה סיבה כמו שינוי המקשים במקלחת לצורה שלא תליה במכניקה של מכונות הקלדה.

בעבור לפרות - בклиפורניה יש מקום עם 2 דברים: חווות מצד אחד ומרעה פרות מצד השני. חקלאים מול בעלי מרעה. במקרים כאלה בדרך כלל יש מצב בו המרעה עולה על השדות. מישחו חקר מה קורה במקומות האלה, ולאט לאט התחילו להתפתח נורמות איך לטפל במצב. בהתחלה מי שפלש מביא מתנה לזה שפלשו אליו. אם מישחו פולש יותר מדי לוקחים לו את הפרות למקום רחוק. אבל שכן טוב לעולם לא הולכים למשטרה, מנסים להסתדר ביניהם. כמובן, אפשר לפתור בעיות גם בלי אכיפת חוק. באוביי למשל יש מגנון ליישוב סכסוכים.

בשנות האלפיים המוקדמות הייתה יכולה מירשלים לתל-אביב ועל האוטובוסים היו פרסומות ל"משחק הימורים" באינטראנט. הראשונים שהתנגדו לזה היו הלווטו והטוטו - ארגוני הימורים הרשמיים. הם הילכו למשטרה ובין רגע הפרסומות באוטובוסים ירדו. הפרקליטות בגל הלחץ יצאו עם פטנט מעניין - סעיף בפקודת המשטרה ובחוק העונשי שאמור שמפקד מחוץ במשטרת ישראל רשאי להראות את סגירותו של מקום משחקים אסורים (הימורים לא חוקיים). המשטרה פנתה לספקיות האינטראנט והודיעה להן שהאינטראנט הוא מקום משחקים אסורים וכך הם צריכים לסגור את האתר. הספיקיות לא רצו להתעסק עם המשטרה וכן פשוט סגרו את האתר.

איגוד האינטרנט הישראלי הוא זה שהתנגד וטען שאין להם סמכות לכך. בית המשפט המ徇ז לא בדיק פתר את הבעיה והם עלו לעליון. העליון טען שאין לאיגוד האינטרנט מצד עניין בין ספיקיות האינטראנט למשטרה. טענה שנייה אמרה שהאינטראנט אינם מקום. חלק חשוב שיש לפреш תכניתית - האינטראנט הוא מקום.

המשטרה והפרקליטות אמרו שיש לחוק חוק. יש כלל - כל מקום שבית משפט אומר למדינה שאין לה סמכות, המדינה מחזקתו חוק שמקנה לה אפילו יותר סמכות. כך למשל בעבר לפני שהייתה בדיקת דם בבית המשפט טען שעוז בדיקה חודרנית ואין למדינה סמכות. המדינה הרחיבה את סמכותה כך שהיא כן יתאפשר.

היום בנושא **מי**, **הימורים**, **סמים** ו**טירו** יש למדינה סמכות להסיר את האתר. אם זה בחו"ל הוא יכול לתת צו לכל הספקים לא לאשר את הכניסה לאינטראנט. אם זה בארץ - פשוט מסירים.

משרד המשפטים מחויב לפרסם באתר האינטרנט פרטיים, והאתרים מחויבים לבתוב שם יש בעיה לאן פונים. היה רק מקרה אחד שמשהו הגיע לבית משפט ובקש לא למחוק את האתר - אתר לשירותי זנות. הוא טען שהוא אתר לשירותי עיסוי רפואי. היה מהפרק בזמן שבו ההליך התקיים: כל העבודות הפכו להרבה יותר לבושות וכו', אבל בית המשפט זיהה את התעלול והאתר נסגר.

הבעיתות היא שכנראה אתרים מוחקים את השמות אבל לא את המספרים - מי שידוע את המספר ידע לעבור לאתר. כך זה היה בעבר, והוא אפשר לעקוף את האכיפה. הספקים תמיד משתפים פעולה כי הם לא רוצחים להיות מקושרים לאתרים אסורים. המשטרה גם יכולה להגיע לחברות האשראי ולהחסום פעילות.

הטענות נגד החוק

האגודה לזכויות האזרח טוענת שמדובר במצבה בצמורה שלטונית.

איגוד האינטרנט טוען שהוא חוסם יותר מדי - לספקיות האינטראנט אין כוח להתעסק עם המדינה.

מבחן מספרית אין הרבה חסימות למעט אתרי פדופיליה. כל האתרים האחרים (טרור, עבירות מין, סמים). למשל בסין מתבצעת עקיפה גדולה בנושא חסימות אתרים.

בפועל מוסדות פיננסיים חוסמים אתרים - ויזה וחברות אשראי נספנות התחילו להסתבר עם תביעות כי אנשים לא תבעו למשל את אתר הפורנו אלא את ויזה - וכן ויזה הפסיכו לשתח פעלת עם האתר.

יחידת הסיבר בפרקליות

יחידת הסיבר בפרקליות הוקמה בשנת 2015 והוא עדין לא למורי סגורה כי לא בטוח האם יש צורך ביחידה זאת. גם במשטרה יש ייחידה לעבירות מחשב אבל כנראה שמספר האנשים שעובדים בה מצומצם מאוד. היחידה בפרקליות אמורה להביע את דעתה בנושאים טכנולוגיים, ובדרך כלל אין הרבה יכוחים בנושא והכל נעשה בהסכמה.

הבעיה היום

הבעיה אינה אתרים, אלא תקשורת כמו Telegram שעדיין לא הוסדרה.

המערב הפרוע

האינטרנט התחל במו המערב הפרוע - אף אחד לא ידע כלום ואף אחד לא הבין כלום. לאט לאט זה מסתדר בעזרת חוקים והדברים נעשים מסודרים יותר. הבעיה היא שמשמעותם לקום דברים חדשים: קריפטו, קוונטיים - עוד מערב פרוע ועוד אחד.

מצגת 7 – שאלות משפטיות של מכונית ללא נהג – רחפנים ולוחנים – וקצת בינה מלאכותית

מכוניות אוטונומיות

עתידנות

האם עתידנות היא מקצוע מדעי? יש דוקטורט בעתידנות. סטטיסטיקה, מתמטיקה.. למה צריך עתידנים? כדי לצפות איך לתכנן טוב יותר את העתיד. המקצוע נדיר. התוצאות לפעמים לא מדוקמות, אבל זה עדיף על כלום. דוגמה: מישחו אמר על הביטלס של יצא מהם כלום, אחרים אמרו שאין סיבה שלאדם יהיה מחשב אישי, ואחרים אמרו שהסכום ב-48' בין היהודים לפלסטינים הוא מהפשוטים בעולם. מישחו אמר בשנת 27 שסביר להניח שעוד כמה שנים אוור לא עלה בסוף.

יש שתי דרכים: חיזוי מומחים (לקחת אנשים מומחים ולשאול אותם מה דעתם), או ניסיון לחיזוי לוגי.

מכונית אוטונומית

יש שתי אפשרויות להתקדמות - התקדמות איטית שלאט לאט הן יהפכו ליותר עיליות, או שמשהו ימצא משזה ש愧 אחד לא תכנן שיקרה.

המכונית האידיאלית היא כזו שנכנס אליה בביטחון, מזין בתובות ויתר לא נdag מזה.

דיברנו על המכונית האוטונומית - ככלmor מזהה מכשולים ומבצעת את תפקיד הנהג בפועל, ומצד שני מכונית מתקשרת - עם הסביבה, מכוניות אחרות וכו'. צריך לקיים את שניהם כדי שנוכל להתקדם הלאה.

בהתחלת כל חברות המכונית היו בעסק ויזרו את הפוטנציאל. הרבה טענו שב-2020 יהיו מכונית אוטונומיות בכבישים, ועד היום אין למחרי רכב אוטונומי פרטיע על הכבישים.

היתרונות הבוררים של המכונית העתידית

זה יאפשר למודול שירות בטוח יותר בדרכים שייחסור זמן ובסוף. נעבר ממודול של מוצר למודול של שירות: יהיה שירות של רכבים פרטיים, לא תצטרכו מכונית פרטיות אלא תזמן אחת מהחברה לצורך נסעה בודדת. המכונית האוטונומית יאפשר את המודול שאנו מכירים היום, כמו שאנו לא מחזיקים היום גנרטור חשמלי אלא מקבלים חשמל מחברת החשמל.

תחזיות בנושא

כל התחזיות בנושא היו מוגדרות לחלוtin - והרבה טוענים שלאvr זה יראה מסיבות של מחיר, תשתיות, והמצב בשוק ברגע. ייקח זמן רב להחליף את המצב הנוכחי.

מעבר לנושא הביטחון, אחרי שהגענו למסקנה שהמצב לא ניתן בקרוב - 1,000 מכונית אוטונומיות בסין בכמה ערים ו-0,000, 1 מכונית אוטונומית בארץ ישראל.

משפט ורגולציה

עבדיו נכנס לצד המשפטי והרגולטורי. מקובל שיש 6 סוגי אוטונומיה:

- 0 - מכונית בלי שום שליטה
- 1 - חלקית ומוגבלת
- 2 - יכול לבצע חלק מהפעולות
- 3 - יכול להשתתל במצבים מסוימים
- 4 - נהיגה אוטונומית מלאה בתנאים מוגדרים (מכונית, רכבי משולח)
- 5 - שליטה מלאה (לא קיים בשום מקום בעולם)

מכונית ביום ה-1 ברובן מסוג 1, סיעע כלשהו הנהג. נדרש להשלים שתהיה תקופה ארוכה שככלנו הנהג במקביל למכונית עם רמות אוטומציה שונות על אותן כבישים כמוני.

היבטים משפטיים בנושא - מי אחראי? הנהג אם יש? הייצרך? המפתח? הפתרון המשפטי הכי קל הוא לتبוע את כולם.

אם מכוניות רואה כלב - האם היא צריכה לדرس אותו או לעלות על מדרכה? ואם יש אנשים על המדרכה? יש תקנות תעבורת רבות בנושא - אבל עבר רכבים אוטומטיים יש שאלות פרקטיות לא פתורות.

מה עם הגנה על פרטיות? מה עם מכוניות אוטומטיות שנעודו לטורו? למי יש שליטה על הנתונים?

בעית הקרןין

האם כדאי להסיט את הרכבת כדי שתהרוג אדם אחד ולא חמישה? במצבים כאלה בני אדם נוטים לא לעשות כלום, להימנע מלהתערב. אתר אינטראקט שאלן את השאלה הזו בדיק והתקבלו תשובה שונה אבל שלושה כיוונים עיקריים: להציל בני אדם על פני חיים, ילדים על פני מבוגרים ולהציל יותר מאשר פחות.

אף אחד לא יודע מה באמת המכונית תעשה בגל הצורה שבאה בינה מלאכותית עובדת.

חקיקה

תמיד יש חקיקה לבנייה מלאכותית. הדבר העיקרי מתיחס לרכיבי מבחן ולא לרכיב אוטומומי אמייתי (טהור) כי אין כזה. עד לפניה שנתיים הרכיב היה צריך להיות אפשרי לנעה ידנית במקרה של נגיעה לחירום, אבל במכונית אוטומומית אידיאלית אין הגה ואין בלמים. ברגע שנדרש נגעה משנים את כל הפיתוח למכונית וgilah עם ראי אוטומומי.

בשנת 2020 היה חידוש ראשון שטען שאפשר בלי הגה - למשאות, מאוד נזירים בנושא, והכל במחנן.

בשנת 2022 יצא חוק במדינת ישראל עקב לחיצם של Mobileye לאפשר ניסויים בישראל עם רכב אוטומומי. המפקח על התעבורה יכול לתת לבן אישור. למיטב ידיעתו של אבי עד נובמבר 2025 אף אחד לא השתמש בה. Mobileye הוא עושים ניסויים בירושלים לפני שהחוק התייחס לה.

יש הרבה מדיניות בארה"ב שרצות שאנשים יבואו לעשות ניסיונות לצורכי מקומות עבודה קידמה וכו', אבל לא יודע מה יהיה ובאיזה רמה. מה יהיה עם ישראל מבחינת טרוור?

יש קונפליקט מהותי - אם נרצה שמכוניות אוטומניות יתקדמו צריך לתת להיכנס לבבושים. לכן יש רגולציה בנושא. אחרי תאונה קטלנית ברכב אוטומטי בסין כאשר המכונית איבדה שליטה לוחטין, מה שהוביל להמון רעש בנושא.

תרגול

שקלף 48 - תשובה ג'.

שקלף 49 - תשובה ג'.

מה יהיה דין של רחפנים איסיים? בזמןנו היו ספרים של מدع בדיוני שאומרים שאנשים יטוסו עם מכוניות לעובדה - זה לא כל כך מעשי. אולי הינו יכולים לטוס באוויר היה הרבה יותר מקום בכבישים כי אפשר להוסיף ממש של גובה. יש מקומות בהם בן משלבים רחפנים למשלוחים.

יש חקיקה ישראלית בנושא רחפנים, אבל בארה"ב ובאירופה החלו להקל על החוקה בנושא בעיקר בגלל שהם בינהם לא נושאים בני אדם.

מה לגבי לוויינים? יש אמונה שאומרת שם לוויין נופל עלייך - המדינה אחראית למגרי.

בינה מלאכותית

יש הרבה הגדרות לבינה מלאכותית. בינה מלאכותית חזקה זו אחת שיכולה לעשות בכל דבר, וחלשה זו אחת שיכולה לעשות משימה ספציפית. יש נטייה לחשב שבינה מלאכותית לא יכולה לבצע משימה ובסוף היא מתעללה על הציפיות.

מבחן טירינג - לדבר עם בינה מלאכותית ולדעת להבחן האם מדובר במכונה, האם בינה מלאכותית מצילהה להגעה לרמה של מוח אנושי.

למידה עמוקה - תת תחום לבינה מלאכותית.

כדי להבדיל למשל בין עגבניות לתפוח אנחנו מפרקים למרכיבים כמו צבע, צורה פיטם - נתונים משקל שונה לכל אחת מהפרמטרים יוצרים אלגוריתמים שונים, משתמשים באחד שמאז בצורה הטובה ביותר. במקרים מסוימים יש מיליאדים של פרמטרים.

התחום של בינה מלאכותית מתקדם בפתרונות. הרבה דברים שחשבו שבלי אפשריים לאלגוריתם התגלו אפשריים. בתחוםים רבים המחשבים בבר טובים יותר מבני אדם - תוכנות של טיס קרב ניצחו טיסי קרב אמיתיים, דוגמאות נוספות הן ציורים, מזיקה וכדומה.

הבינה המלאכותית מציפה בעיות משפטיות כמו למשל דיאגנוזה רפואי, צילומים - אם בינה מלאכותית זיהתה סרטן בצלום של מטופל והתרבר בסוף שלא היה סרטן, או חיללה ההפר - מי אשם?

צריך להחליט בכל התחומים איך לטפל בזה, איך מדינת ישראל לטפל? איך העולם יחליט לטפל?

רגולציה לאלגוריתם בינה מלאכותית

ביצד בינה רגולציה לאלגוריתם בינה מלאכותית?

יש משטר שנקרה אחריות ללא אשם. אם יש תאונת דרכים, נקי גוף משולמים ללא קשר מי אחראי לתאונת. יתכן שאותו פתרון צריך להיות מיושם גם בבינה מלאכותית.

מה מונע את ההתקפות של בינה מלאכותית במקרים גבויים? אף אחד לא מוכן לקחת אחריות על הבינה המלאכותית.

יש מבחן בפסיכולוגיה שנקרה big the. בחרו אלגוריתם שישתכל על פנים של 97,000 אנשים ועל סמרק תМОונת הפנים בלבד נתן תוצאה לא רעה. הניסוי מעלה בעיות, האם אפשר לזהות גם עבריים רק לפי תМОונת פנים?

באירופה התחילו כבר בשנת 2019 לפתח עקרונות בנושא בינה מלאכותית. חוק בינה מלאכותית של האיחוד האירופי כבר קיים - החלק ל-4 סוגים שונים של בינה מלאכותית:

א. סיכון בלתי קביל - לא מסכימים שיישתמשו כלל. למשל ניקוד של התנהגות בני אדם, זיהוי ביוםטרי של פנים.

ב. סיכון גובה - שדורש ביקורת וشكיפות כמו מכוניות אוטונומיות

ג. סיכון מוגבל - שקיופות אבל מוגבלת

ד. סיכון מזרחי - רוב המערכות ביום חופשיות למשה מעבר להצהרה אתית.

נכns לתוקף בשנת 2024, ויכול לחולטן בשנת 2026. קים לחץ בבד על האיחוד שלא להתחיל עם זה העשיין, והלחץ מופעל בעיקר מצד חברות אמריקאיות גדולות. רגולציה של בינה מלאכותית היא הכרחית ובלתי נמנעת, אבל עלולה בשלב זה למנוע את הפיתוח.

ישראל

התחלו לנוע בנושא. הוחלט שלא רוצים חוק כללי אלא בכל מגזר לטפל באופן עצמאי - האדם במרכז, שוויון ומונעט אפילה, שקיופות וסבירתיות, אמינות עמידות, אחריותות. יתכן שהדרך הנכונה לטפל היא לחכמת להסדרת הנושא באירופה ואז ביצוע התאמות לישראל.

אחד העקרונות אומר ברגע לא לבצע רגולציה כללית אלא התאמות ספציפיות.

בינה מלאכותית משקפת הטוiot שהוו קודם ופוגע בהזדמנויות של כאלה שלא עמדוים בнерטיב - כך למשל בשילוב בינה מלאכותית להחלטת מינויים בקורס טיס.

סיכום

סביר להניח שתהיה מכונית אוטונומית. מתי? אין ממש לדעת. הבעיה העיקרית - כולם יצטרכו להשתמש באותו הרכב.

רגולציה בלילית של בינה מלאכותית

בינה מלאכותית תשתלב במערכת הרפואה, המשפט.

מצגת 8 – מבוא לקניין רוחני ושמות מתחום (domain)

קניין רוחני

הרכוש האמתי יהיה הקניין הרוחני - מאמר לפניהם 30 שנה אבל הרעיון לא השתנה. רוב העשירים ביותר בעולם אין להם בעלות על מוצר אלא על קניין רוחני.

מה זה קניין רוחני?

איך הגנת בעבר על קניין רוחני? הייתה דורך אחת - לא לספר עליו ולא להזכיר אותו הלאה.

למה היום החברה רוצה להגן על קניין רוחני? מה המנגע? למה לא לשחרר אותו לכולם? התשובה פשוטה - אנחנו רוצים לתת תמריץ שייהי עוד קניין רוחני. אם הקניין הרוחני יהיה שיר לכולם, אף אחד לא יתאפשר ליצור קניין זהה. לקוקה קולה למשל אין פטנט, היא פשוט שומרת הכל בסוד אבל הם יוצאים לפועל. הציבור רוצה שכולם ישמשו בקניין הרוחני, היחיד רוצה לשמור לעצמו.

בנושא זה **יש הגנה מוגבלת בזמן**. ניתן הגנה על הקניין הרוחני בתנאי שתפרנסו אותו לכולם. יתרונות: זה לא נאבד, וגם אפשר לשפר אותו אם הרעיון ידוע לכולם.

כל עוד לך יש פטנט - אחרים לא יכולים להשתמש.

הענפים המקובלים

1. זכויות יוצרים
2. פטנטים
3. עיצובים
4. סימני מסחר
5. מידע חסוי

1. זכויות יוצרים

זכויות יוצרים מול פטנטים - מה ההבדל? זכויות יוצרים מגנות על היצירה, פטנטים מגנים על התהילה. למשל אם מישחו בתב שיר על אהבה הוא לא יכול לבוא למשורר אחר ולהגיד בבר תפשתי את נשא האהבה. זכויות יוצרים לא צריך לרשום, אבל מקובל שכן לשם סימן ©. משך זמן ההגנה בישראל הוא משך חייו של היוצר + 70 שנה לאחר מותו. בחברה 95 שנה, ואם המוצר שלהם לא פורסם אז זה 120 שנה מיום ייצורו.

יש זכויות מסוימות: זכות הייחוס והזכות לשימור היצירה. למשל קניתי ציור, יש לי חובה מסוימת לשמור על שם היציר המקורי. כמו כן, אני לא יכול לחת תמונה של מישחו, לשפץ אותה ולהשאיר את שמו מתחת.

למשל היום לשירי רחל אין הגנה, כי חלפו 70 שנה מאז מותה (חיים נחמן ביאליק, ובן הלאה).

זכויות נלוות: למשל מודיקה של מלחיין שמת לפני 70 שנה - תמו כל הזכויות שלו על המנגינות. אבל, אם מישחו פיגן את המודיקה, אדם אחר לא יוכל לעשות בה שימוש.

הדגשה - זכויות יוצרים לא צריך לרשום - מספיק להוכיח שזה שלו.

מעשה מיקי מאוס עשה שם רע **לזכויות היוצרים** - הזכויות על מיקי מאוס המקורי פקעו. וולט דיסני ניסו לשכנע את הקונגרס האמריקני שמדובר בחברה ולמשוך את זכויות היוצרים כמה שיותר, אך הגיע מצב שעל מיקי מאוס זכויות היוצרים פקו ב-2003, על פלוטו ב-2005, על גופו ב-2007 ועל دونאלד דאק ב-2009.

tabuha של וולט דיסני נגד דודו גבע - שעשה סאטירה דומה מדי לדונלד דאק והפסיד בבית המשפט.

למה הצלicho במיקי מאוס ולא בפטנטים - מיקי מאוס קיבל 70 שנה ופטנט רק 20. למה? כי פטנטים משומשים על ידי חברות, חברות נלחמות על זה שפטנטים לא יורחו מעבר ל-20 שנה אבל בזכויות יוצרים מי שנפגע זה הציבור.

היום למשל יש יותר גישה לספרים ישנים מאשר חדשים. גול רצתה להעלות ספרים לרשות, אבל היא לא יכולה בגל זכויות יוצרים.

2. דיני פטנטים

האם אפשר לעשות זכויות יוצרים על הכינוי "שם העמים"? לא, כדי לקבל פטנט אתה צריך להביא חידוש, שהוא שלא היה קודם. אמצעה, חדשנות, מועילה וראשונית, ניתנת לשימוש וחובת רישום מדויק. בדרך כלל אם אתה רוצה פטנט אתה רושם אותו בארה"ב, באיחוד האירופי וביפן.

בעבר לא רשמו פטנטים בסין, היום כן. הסינים אוכפים את זה כי להם יש קניין רוחני שהם רוצים שייאכטו במידיניות אחרות. העניין של ההסדרה הוא יקר, כי רשם הפטנטים צריך לבצע תחקיר האם כבר קיימים דבר כזה.

זכויות נלוות: זכות מטפסים בצמחים למשל (פיתחתן מיוחד).

הפטנט נשמר 20 שנה מהיום שהגשת אותו.

תביעות על הפרת פטנט: יש בעיה עם תביעות. תביעות אפשר לتبوع לפי אחוזים ו/או לפי שמות. מה יותר כדאי? אם נעובד לפי שמות, העבודה תימרחק, אם תבחר אחוזים - ינסו להגיע לפשרה כמה שיתור מהר. בארה"ב כל צד אחראי להוצאות שלו, באנגליה המפסיד צריך לשלם לזכה את ההוצאות שלו (ואז יכול להיות משפט נוסף כמה צריך לשלם).

בארה"ב אנשים מנסים לتبוע בארה"ב כדי לנסות לקחת אחוזים.

3. יעצובים

לא כמו זכויות יוצרים, צריך לרשום, ובמו פטנט זה טריטורילי. יעצובים תופסים נפח ויש להם זכויות נלוות כמו מעגלים אלקטרוניים - מה אין במעגל אלקטרוני? יצירתיות.

4. סימני מסחר

נשען על סימן חזותי. בפטנט ובזכויות יוצרים יש לך זמן מוגבל. בסימני מסחר זה לנצח כל עוד אתה שומר עליו ומשתמש בו.

מה ההבדל בין פקודה לחוק? פקודה זה מימי הבריטים. בנושא סימני מסחר עד היום מדובר בפקודה.

5. מידע חסוי

שולוי הקניין הרוחני, כמו למשל רשות לזכות ובא מישחו ולקח את זה. אין ברשות לזכות יצירתיות או חידוש, אבל היא עדין חשובה. בדרך כלל אם תבע夷 מישחו בנושא זה לא יהיה בתחום של קניין רוחני (אלא חדשים וכו').

תחומים נוספים בקניין הרוחני

הקניין הרוחני גולש למספר תחומים:

1. **כספי.** סמסונג ואפל רבים שנים על כל מיני נושאים. טרול פטנטים תובע חברות גדולות ואומר מה שעשיתם זה פטנט שלי. החברה הגדולה צריכה לחשב אם משתלים להם כלכלית ללקחת עורך דין או פשוט להתפשה. لكن חברות גדולות רשות המון פטנטים לא כדי לتبוע אחרים אלא כדי שלא יתבעו אותן. בכל מה שקשר לחברות הייטק יש בעיה. אם מונעים מכך לייצר לפחות 5 שנים כבר הפסdet את הטימיינגן.

2. **פוליטיקה.** לפני שנים ארה"ב איימה על ישראל שהיא פוגעת בהם ולא מקיימת את חוקי זכויות היוצרים. ישראל הקיימה בעקבות זאת את היחידה לאכיפת זכויות יוצרים שמסתובבת בארץ ותופסת אנשים שעוברים על זכויות יוצרים. בשלישראל עצמה היו המון פטנטים זה התחיל לעניין גם אותה.

3. **פילוסופיה.** בשודיה הדת מתקבלת בסוף המדינה - מישחו שהאמין שהמייד צריך להיות חופשי הקים תנועה בשם קופיזם וצבר מאמינים, כך קיבל גם הוא בסוף המדינה.

האם המטפורה שגיה?

האם קניין רוחני הוא באמת קניין? בקניין רוחני כולם יכולים לשימוש, אז האם המילה קניין מתאימה? אם היינו קוראים לזה זכות? חוק יסוד זכויות האדם אומר שאין פוגעים בקניינו של אדם, כמעט מקרים לפי החוק. אקו"ם - אגודה לקניין רוחני שאוכפת למשל לשירים לא ישמעו בלי לשלם לאמנים בגין זכויות יוצרים.

הרעין שלאדם יש זכויות קניין הוא מאוד חזק. קניין הוא טריטורילי במשמעותו. WTO (ארגון סחר עולמי, 153 מדיניות אמנות והסכם הכלzeitן מתנהלות שיחות) ו-WIPO (הסכם TRIPS שבלי מי שחתום עליו אומר שככל הזכויות יוצרים חיבות להיות לפחות ל-50 שנה). יש אמנה שחייב לקיים בימיים מינימום, אפשר להחמיר מעבר לתנאים שלהם אבל הן המינימום צריך לקיים.

רשום או לא רשום? זאת השאלה

מה חייב לרשותם? פטנטים, עיצובים, סימני מסחר וכינויי מקור. מה לא רשומים? זכויות יוצרים ומבצעים, סודות מסחריים, עיצובים וסימני מסחר שאינם רשומים.

האם בינה מלאכותית יכולה למציא פטנט? ד"ר ת'אלר פיתח מכונה בשם DABUS שמציאה דברים והוא רוצה לרשותם שהמכונה המציאה את הפטנט. משכנעים אותו לרשות שזה הוא זה שהמציא אותה, בעזרתה המכונה. אולי יוכל יום שבו בינה מלאכותית תהפוך לישות משפטית?

האם בינה מלאכותית היא פטנט?

כל תוכנה היא זכויות יוצרים. דברים שיש בהם גם חומרה וגם תוכנה אפשר לפרטם לרשות עליה פטנט. בנוגע התוכנה רק אם ממש העתקת את הקוד אתה עבר על החוק.

מטרת דיני הקניין הרוחני היא ליצור איזון. המדיניות המקובלת בעולם היא הגנה משפטית זהירה לזמן מוגבל. רוצים שהקניין הרוחני יהיה לכלם. הסיבה היחידה שאנו נוטנים לו להתקדם היא כי אנחנו רוצים לתת תמרץ לאנשים להתקדם.

שמות מתחם - (top level domain)

שיטת המנות - אם מחשב A רוצה לשלוח הודעה ל-B ההודעה מחלוקת לפקטות קטנות יותר. בשகימנו את האינטרנט בכל שהקובץ היה יותר גדול כך פחות סיכוי שזה יגיע, שכן החלוקה למנות קטנות מאפשרת לראות את התמונה הגדולה בצורה טוביה יותר.

איך אני יודע למי לשלוח? עד 1984 היו שמות למחשבים, לא מספרים. זה היה נקרא Princhston. השלב השני הייתה לפי מספרים - בתיבות CI. לבסוף יש טבלה עם בתיבות. מי הקצה את המספרים? ANA - זה גוף שלא היה מאוגד משפטית וניסו להקצת את המספרים. העקרון שלהם היה פשוט - אנחנו לא מתעסקים בכללם. מי שתופס את השם מקבל אותו. התחלו להיווצר בעיות. הגוף לא מעוגן משפטית ולכן אף אחד לא יוכל לטעות אותו. התחלו להיווצר קונפליקטים ולתפוס שמות.

דוגמאות לסכוכים

קוויינר היה עיתונאי, שרשם לעצמו McDonald.com לפני שמקדונלד הספיקו לרשום לעצם את השם. הסכוך נגמר בפשרה.

קפמן נגד פרינסטון - קפמן רשם את השם Princeton וכל מי שניסה להיבנס לאתר, קפמן הסביר למה עדיף לו לבוא אליו ולא ל Princeton.

נכחה הצפה של שמות (בעיקר ב-.com) וኖצרו סכוכים. בזמןנו היו רק 7 סימונות לאתרים, ולא יכולה להירשם כי לא היה מקום. בהמשך שינו את זה והתחיל UDRP ששינתה את שיטת הרישום. בעבר זה היה מאוד פשוט - הזמן ו אף אחד לא תפס? שלך. היום, יש גוף שאומר שאתה יכול לבחור איזה שם שאתה רוצה אם הוא לא תפוס. אם מישחו טוען שתפסת לו את השם התובע יכול לבחור אחר אחד מתוך כמה אפשריים והתהילך יכול להיגמר בזה שיקחו לך את השם - האכיפה היא מהירה וחד משמעית בנושא.

מהם עקרונות הבורות שהתגבעו?

אם לתובע יש זכויות לגיטימיות לנटבע אין - פשוט יקחו לו את הזכות במקרים:

- א. שם המת诙ם יכול להטעות
- ב. לנटבע אין זכות לגיטימית לשם
- ג. הנटבע פעל בחוסרedom לב

בישראל יש את הסימנת T.O. היום אפשר להכנס גם שמות בעברית בחיפוש כדי לעבור לאתר. כמה שמות מת诙ם יש בישראל? קרוב ל-300,000 מסתויימים ב-T.O וקרוב ל-7750 מסתויימים בישראל.

מהם הכללים על פיהם תחול הבורות? אותם כלליים.

האם אפשר כל שם? לא בדיק. יש עדשה לשמות פוגעניים שלא מאפשרת בחירה של כל שם.